

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/40/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817010252
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Pavol Polka
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5817010252.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Polku a sudcov JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Vladimíra Kuráka, na verejnom zasadnutí konanom 10. júla 2018 prejednal odvolanie podané obžalovaným G. F., nar. XX.X.XXXX, proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, č.k. 6T/105/2017-196 zo dňa 22.2.2018 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. c), f) Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/105/2017 z 22.2.2018 v celosti u obvineného G. F..

Podľa § 324, § 321 ods. 1 písm. f) Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/105/2017 z 22.2.2018 vo výroku o náhrade škody v časti týkajúcej sa obvineného H. F..

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. v e c v r a c i a okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, č.k. 6T/105/2017-196 z 22.2.2018 boli obžalovaní H. F. a G. F. uznaní za vinných, že:

„H. F. dňa 27. 08. 2015 uzatvoril v pobočke Slovenskej sporiteľne, a.s. Bratislava v Nižnej zmluvu o splátkovom úvere č. 5076590337, na základe ktorej mu bol poskytnutý úver vo výške 20.000 €, ktorý sa zaviazal splatiť spolu s príslušným úrokom do 15. 09. 2024 v 108 mesačných splátkach po 329,53 €, pri rokovaní o uzavretí úverovej zmluvy použil falošné doklady o svojej solventnosti, ktoré mu na tento účel zabezpečil G. F., a to potvrdenie o príjme zo závislej činnosti od zamestnávateľa spol. BACHL, s.r.o., Modřice, Brno, ČR, IČO: 14503603 s výškou čistého mesačného príjmu 963 €, výpisy z bežného účtu a výplatné pásky, hoci u uvedeného zamestnávateľa nikdy nepracoval a nemal pravidelný mesačný príjem, následne úver nesplácal a spôsobil Slovenskej sporiteľni, a. s., Tomašíkova 48, Bratislava, IČO: 00151653 škodu vo výške 20.000,- €“,

čím spáchali obžalovaný H. F. zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. a obžalovaný G. F. účasníctvo formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. k zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. Za to boli odsúdení obžalovaný H. F. podľa § 222 ods. 3 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. výkon trestu podmienienečne odložil a uložil obžalovanému probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určil skúšobnú dobu na 3 (tri) roky. Podľa § 51 ods. 4, písm. c), Tr. zák. uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze na základe dohody o zaplatení dlhu uzavretej so Slovenskou sporiteľňou, a. s., Tomašíkova 48, Bratislava, IČO: 00151653 dňa 28.10.2017 počas skúšobnej doby splácať dlh voči Slovenskej sporiteľni a.s., Tomašíkova 48, Bratislava, IČO: 00151653, v mesačných splátkach minimálne po 350 Eur. Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. zrušil výrok o treste uložený obžalovanému

rozsudkom Okresného súdu Námestovo sp.zn. 4T/73/2016 zo dňa 28.2.2017, ktorým mu bol uložený trest povinnej práce v rozsahu 300 hodín ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce ak vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením stratili podklad. Obžalovaný G. F. podľa § 222 ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 3 (tri) roky. Podľa § 51 ods. 1 Tr. zák. výkon trestu podmienene odložil a obžalovanému uložil probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe. Podľa § 51 ods. 2 Tr. zák. určil skúšobnú dobu na 2 (dva) roky. Podľa § 51 ods. 4, písm. g) Tr. zák. uložil povinnosť spočívajúcu v príkaze podrobiť sa súčinnosti s probačným a mediačným úradníkom alebo iným odborníkom programu sociálneho výcviku. Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obžalovaným H. F. a G.S. F. spoločne a nerozdielne nahradiť škodu poškodenému Slovenskej sporiteľni a.s., Tomašíkova 48, Bratislava, IČO: 00151653 vo výške 25 413, 41 Eur.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 22.2.2018 (č.l. 184-192 spisu) vyplýva, že po vyhlásení rozsudku, jeho odôvodnení a po poučení o opravnom prostriedku obžalovaný H. F. sa nevyjadril, obžalovaný G. F. prehlásil, že zahlasuje odvolanie do výroku o vine, o treste aj o výroku o náhrade škody a prokurátor sa nevyjadril.

Dňa 8.3.2018 súdu prvého stupňa boli doručené písomné dôvody odvolania obžalovaného G. F. prostredníctvom zvolenej obhajkyne, ktorá uviedla nasledovné odvolacie argumenty:

„Obžalovaný G. F. od začiatku, kedy sa o trestnom stíhaní obžalovaného H. F. dozvedel popiera, že by pre obžalovaného H. F. zabezpečil akýkoľvek doklad, ktoré mu pomohli ku spáchaniu zločinu úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona, alebo že prijal od neho akúkoľvek čiastku za pomoc pri vybavovaní úveru. Pri vybavovaní úveru obžalovaným H. F. nemal žiadnu vedomosť, aké doklady obžalovaný H. F. predkladá. V tomto prípade obžalovaný G. F. konal v presvedčení, že pomáha svojmu známemu tým, že ho nakontaktuje na sprostredkovateľa, ktorý bol už jemu nápomocný pri sprostredkovaní úveru. O úmysle obžalovaného H. F. spáchať zločin úverového podvodu, nemal žiadnu vedomosť.

Aby mohol zaistiť pre obžalovaného H. F. doklady, ktoré obžalovaný H. F. predložil pri vybavovaní úveru, musel by mať prístup nielen do spoločnosti BACHL, s.r.o., Modřice, Brno, ale aj ku všetkým dokladom tejto spoločnosti jeho osoba nie je známa, požiadal spoločnosť BACHL, s.r.o., Modřice, Brno písomne o vyjadrenie, či jej je známa jeho osoba alebo spoločnosti, ktorých je vlastníkom. Do hlavného pojednávania dňa 22.2.2018 mu však táto odpoveď spoločnosti nebola doručená. Z toho dôvodu požiadal súd o zaistenie tohto dôkazu, ktorý je podľa jeho názoru podstatným dôkazom pre preukázanie jeho neviny. Súd však jeho návrh na predloženie tohto dôkazu zamietol s odôvodnením, že má dostatočne preukázané, že ku spáchaniu skutku došlo na základe týchto dokladov. Zabudol však dodať, že nemal žiadny dôkaz, kto tieto doklady pre obžalovaného H. F. zabezpečil.

Celá obžaloba na obžalovaného G. F. bola založená výlučne na výpovedi obžalovaného H. F.. Žiadne iné dôkazy neboli na súde predložené. V odôvodnení pri vyhlásení rozsudku sa súd vyslovil, že verí výpovedi obžalovaného H. F., pretože bola spontánna, ale neverí výpovedi obžalovaného G. F., ktorý má čistý trestný register. Je zvláštne, že súd verí niekoľkokrát trestanému obžalovanému H. F., ktorý v čase, keď sa tohto konania dopustil, požíval omamné látky, ale neverí výpovedi obžalovaného G. F., ktorý má čistý trestný register. Vo výpovedi obžalovaného H. F. boli rozpory jednak čo sa týka čiastky, ktorú mal z tohto úveru odovzdať obžalovanému G. F., jednak tým, že na vlastnom pojednávaní tvrdil, že od samého počiatku ho na úver navádzal obžalovaný G. F., pričom zároveň z jeho výpovede na hlavnom pojednávaní vyplynulo, že o úver žiadal najskôr v Námestove ešte predtým, ako sa prvý raz rozprával o úvere s G. F..

Obžalovaný G. F. poukazuje aj na výpoveď svedkyne poškodeného JUDr. Y. Y., ktorá na hlavnom pojednávaní uviedla, že k žiadosti o úver obžalovaného H. F. na pobočke v Námestove boli predložené aj iné doklady o zahraničnom zamestnávateľovi obžalovaného H. F.. Taktiež doklady, ktoré obžalovaný H. F. predložil na pobočke poškodeného Slovenskej sporiteľne v Nižnej, boli podľa výpovede svedkyne poškodeného JUDr. Y. Y., použité aj pri vybavovaní iných úverov.

Podľa § 21 ods. 1 pís. d) Tr. zák. s poukazom na § 11 Tr. zák. sa zločinu účastníctva formou pomoci pri úverovom podvode dopustí ten, kto poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom pomôcť v trestnom čine.

K naplneniu subjektívnej stránky konania obžalovaného G. F. nestačí, že obžalovaný konal tak, že nakontaktoval obžalovaného H. F. na sprostredkovateľa, u ktorého si sám vybavoval úver, ale predovšetkým sa vyžaduje jeho úmysel, že od samého začiatku chcel túto škodu na majetku

poškodenému spôsobiť. Úmyselné zavinenie obžalovaného by sa muselo vzťahovať ku všetkým znakom skutkovej podstaty zločinu podvodu. Takéto konanie však obžalovanému G. F. doteraz preukázané nebolo. Obžalovaný G. F. nemôže inak preukázať svoju nevinu len svojou výpoveďou, vyjadrením spoločnosti BACHL, s.r.o., Modřice, Brno, že jeho osoba spoločnosti nie je známa a výpoveďou svedka E. G., že obžalovaný H. F. mal od neho požičané peniaze, ktorých požičanie na hlavnom pojednávaní poprel. Preto sa domnieva, že obžalovaný H. F. má veľký záujem poškodiť obžalovaného G. F.. Ak má súd v tomto konaní veriť len výpovedi jedného z obžalovaných a výpovedi druhého neveriť bez toho, aby k týmto skutočnostiam podal dostatočne odôvodnenie, obžalovaný G. F. sa domnieva, že takýmto postupom súdu mu je odopierané právo na spravodlivý proces. Na základe horeuvedených skutočností obžalovaný G. F. navrhuje, aby Krajský súd v Žiline rozsudok č. 6T/105/2017, ktorý bol vyhlásený na Okresnom súde v Námestove dňa 22.2.2018 zrušil a vrátil vec na nové konanie, alebo aby spod obžaloby obžalovaného G. F. oslobodil".

Dňa 30.5.2018 súdu prvého stupňa bolo doručené vyjadrenie prokurátora k odvolaniu obžalovaného G. F., v ktorom prokurátor uviedol:

„Rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/105/2017 zo dňa 22.2.2018 považujem čo do výroku o vine a treste obžalovaného G. F. za zákonný a spravodlivý. Okresný súd rozsudok a jednotlivé výroky v ňom obsiahnuté zákonným, zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom odôvodnil. Rozsudok prvostupňového súdu vychádza z riadne vykonaného dokazovania. Jeho rozhodnutie nie je založené len na výpovedi obžalovaného H. F., ale aj na ostatných svedeckých výpovediach a listinných dôkazoch obsiahnutých v spise. Obhajoba žiadnym spôsobom nespochybnila výpoveď obžalovaného H. F.. Jeho verzia skutočností má logický základ v okolnostiach prípadu a to najmä v jeho majetkových pomeroch, ako aj v jeho dlžníckom vzťahu voči spoluobžalovanému G. F.. K výpovedi svedkyne Y. Y. je potrebné uviesť, že táto vypovedala na hlavnom pojednávaní zhodne, ako v prípravnom konaní (č.l. 34-36) a svoju výpoveď len doplnila tak, ako je to uvedené v zápisnici o hlavnom pojednávaní. Z tohto dôvodu je obhajoba obžalovaného uvedená v jeho odvolaní vytrhnutá z kontextu jej výpovede. Svedok E. G. vo svojej výpovedi potvrdil účasť G. F. na spáchanom trestnom čine v zmysle podanej obžaloby. Ohľadom vzťahu obžalovaného G. F. k obchodnej spoločnosti BACHL, s.r.o. je potrebné uviesť, že nie je potrebné preukazovať, či mal alebo nemal vzťah k tejto spoločnosti, pretože doklady predložené k žiadosti o úver nie sú pravé, čo vyplýva aj zo správy z č.l. 97, ktorá bola oboznámená na hlavnom pojednávaní. K hodnoteniu dôkazov okresným súdom uvádzam, že toto je vzhľadom na vykonané dokazovanie správne a logické. Obžalovaný H. F. nemal žiadny dôvod na to, aby krivo obvinil G. F.. Oproti tomu obžalovaný G. F. mal tak, ako to v odôvodnení rozsudku uvádza aj súd, jednoznačný záujem na tom, aby bol predmetný úver poskytnutý a zároveň poznal aj majetkové pomery obžalovaného H. F.. Vzhľadom na uvedené navrhujem, aby Krajský súd v Žiline odvolanie obžalovaného G. F. podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nie dôvodné".

Súdny spis neobsahuje vyjadrenie poškodenej strany k dôvodom odvolania obžalovaného G. F..

Krajský súd ako súd odvolací predtým ako začal plniť svoju preskúmvaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por. zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote stanovenej § 319 Tr. por., odvolanie obžalovaného je odvolaním podaným oprávnenou osobou v zmysle § 307 ods. 1 písm. b) Tr. por. a obsah odvolania obžalovaného spĺňa náležitosti stanovene § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por. Krajský súd zároveň zistil, že nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 ods. 1 Tr. por.

Po splnení zákonom stanovených podmienok krajský súd vykonal verejné zasadnutie v neprítomnosti obžalovaného G. F. (§ 293 ods. 5 Tr. por. - obžalovaný prostredníctvom obhajkyne krajskému súdu predložil písomný súhlas, aby pojednávanie o jeho odvolaní bolo vykonané bez jeho účasti).

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátor navrhol odvolanie obžalovaného ako nedôvodné podľa § 319 Tr. por. zamietnuť. Obhajkyňa obžalovaného navrhla zrušiť rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 6T/105/2017 a vrátiť vec súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie alebo, aby krajský súd sám obžalovaného F. oslobodil spod obžaloby. Poverená zástupkyňa poškodenej strany prehlásila, že odvolanie považuje za nedôvodné.

Odvolací súd po vyhodnotení všetkých relevantných skutočností dospel k záveru, že v aktuálnom štádiu trestného konania je odvolanie obžalovaného G. F. dôvodné.

Podľa § 2 ods. 10 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Trestný poriadok teda ustanovuje, že primárnym cieľom zásady náležitého zistenia skutkového stavu veci je umožniť súdu spravodlivé rozhodnutie. Súvisí to s predmetom zákona a jeho účelom, ktorým je náležité zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie páchatel'ov a uskutočnenie spravodlivého procesu.

Podľa § 2 ods. 12 Tr. por. orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Orgány činné v trestnom konaní a súd teda hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia (voľného uváženia), ktoré však neznamená možnosť ľubovôle z ich strany, ale musí byť založené na logickom úsudku vyplývajúcom zo starostlivého uváženia všetkých dôkazov získaných a vykonaných zákonným spôsobom.

Hodnotenie dôkazov súdom sa musí premietnuť aj do odôvodnenia rozsudku, pričom podľa § 168 ods. 1 Tr. por. ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

Právo na spravodlivé prejednanie veci zahŕňa tiež právo strán konania na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Je korelátom práva strán konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na ne dostali primeranú odpoveď. Nutnosť odôvodniť súdne rozhodnutie je daná rovnako vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný, ale že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou. Je rovnako predpokladom toho, aby strany konania mohli účinne uplatňovať opravné prostriedky, ktoré majú k dispozícii.

Týmito zásadami sa súd prvého stupňa dôsledne neriadil, jeho rozhodnutie je prinajmenšom predčasné, hodnotenie dôkazov jednostranné, pričom absentuje posúdenie všetkých relevantných hľadísk, na podklade ktorých je možno ustáliť trestnoprávnu zodpovednosť konania obvinenej osoby.

1. Predmetom trestného stíhania nie je pomenovanie trestného činu s jeho zákonným označením, ale konkrétny skutok páchatel'a významný z hľadiska trestného práva hmotného, t.j. taký skutok, ktorý vykazuje znaky skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu alebo trestných činov v prípade ich jednočinného súbehu. Konkrétny skutok treba odlišovať od znakov skutkovej podstaty určitého trestného činu, ktoré samy osebe nie sú skutkom. Vzhľadom na základnú zásadu trestného konania, že nikto nemôže byť stíhaný ako obvinený inak, než zo zákonných dôvodov a spôsobom, ktorý ustanovuje tento zákon (§ 2 ods. 1 Tr. por.) konkrétny skutok, pre ktorý sa má viesť trestné stíhanie, musí byť v súlade s ustanovením § 199 ods. 2 a § 206 ods. 3 Tr. por. popísaný tak, aby zodpovedal príslušným znakom skutkovej podstaty trestného činu. Pokiaľ tomu tak nie je, trestnému stíhaniu chýba jeho predmet, a teda nie k skutku, o ktorom by bolo možné konať a rozhodovať.

Z výroku rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že súd obžalovaných H. F. a G. F. uznal za vinných (množné číslo) z konania, ktoré je popísané v skutkovej vete výroku rozsudku súdu prvého stupňa, v ktorom sa však popisuje konanie obžalovaného H. F. (v jednotnom čísle). Konanie obžalovaného G. F. je

popísané (zhodne so skutkovou vetou obžaloby - čl. 144 spisu a skutkovou vetou uznesenia o vznesení obvinenia z 21.9.2006 - čl. 15 spisu) tak, že „...ktoré mu na tento účel zabezpečil G. F.,...“.

Takto popísané konanie obžalovaného D. F. vyvoláva prinajmenšom otázku, či ide o špecifikáciu konkrétneho skutku páchatela významného z hľadiska trestného práva hmotného, teda, či takýto skutok vykazuje znaky skutkovej podstaty konkrétneho protiprávneho konania, ktoré je kladené za vinu obžalovanému D. F..

2. Z odôvodnenia písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že svoje skutkové a právne závery týkajúce sa protiprávneho konania obžalovaného D. F. založil na výpovedi obžalovaného H. F., čo vyjadril v odôvodnení písomného vyhotovenia rozhodnutia nasledovne:

„Súd neveril obrane obžalovaného, jeho obrana bola preukázateľne vyvrátená výpoveďou obž. F., ktorý jednoznačne, bez akéhokoľvek zaváhania označil obž. F. ako osobu, ktorá mu zabezpečila falošné potvrdenia, ktoré predložil pri vybavovaní predmetného úveru a ktoré mu obratom po vybavení úveru vyplatil sumu 4.000 Eur“.

V súvislosti s konaním, ktoré predchádzalo odvolaním obžalovaného D. F. napadnutému rozsudku súdu prvého stupňa, je nesporné, že obžalovaný H. F. na hlavnom pojednávaní 22.2.2018, o priebehu ktorého svedčí zápisnica o hlavnom pojednávaní (č.l. 184-192 spisu), vyhlásil, že nepopiera spáchanie skutku tak, ako mu je kladené za vinu v obžalobe zo dňa 22.9.2017. Následne po relevantnom procesnom postupe súd prvého stupňa uznesením podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijal vyhlásenie obžalovaného H. F. o tom, že je vinný zo spáchania skutku kladeného mu za vinu v obžalobe okresného prokurátora zo dňa 22.9.2017 č. Pv 252/16, ktorý sa kvalifikuje ako zločin úverového podvodu podľa § 222 ods. 1, ods. 3 písm. a) Tr. zák. a zároveň podľa § 257 ods. 8 Tr. por. súd vyhlásil, že dokazovanie v rozsahu v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku sa nevykoná a vykonávajú sa dôkazy súvisiace s výrokom o teste.

Z ustanovenia § 257 ods. 5 Tr. por. vyplýva, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že obvinený nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Podľa názoru krajského súdu s poukazom na takto daný význam uznesenia konajúceho súdu prijatého podľa § 257 ods. 7 Tr. por. zakladá v priebehu ďalšieho konania iné postavenie dotknutej osoby ako obžalovaného zo spáchania protiprávneho konania, ktoré je popísané v skutkovej vete obžaloby.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 22.2.2018 ďalej vyplýva, že po vyhlásení uznesenia podľa § 257 ods. 1 Tr. por. vo vzťahu k obžalovanému H. F. bol tento opätovne poučený najmä podľa § 121 ods. 2 Tr. por., teda v procesnom postavení obžalovaného vo vzťahu ku skutku, ktorý mu bol kladený za vinu obžalobou. Podľa názoru krajského súdu takýto postup okresného súdu nezodpovedá procesnému postaveniu obžalovaného H. F. vo vzťahu ku skutku, pre ktorý bola na neho podaná obžaloba, po vyhlásení uznesenia súdu prvého stupňa podľa § 257 ods. 7 Tr. por.

Skutočnosť, že osoba bola pôvodne spoluobvinená a toto procesné postavenie zaniklo napríklad v dôsledku právoplatného trestného rozkazu, rozsudku alebo zastavenia trestného stíhania, prípadne vylúčení veci zo spoločného konania, nebráni tomu, aby sa táto osoba vo veci proti bývalému spoluobvinenému vypočula ako svedok, pričom zápisnicu o výpovedi, ktorú osoba, ktorá sa vypočúva ako svedok, urobila v procesnom postavení spoluobvineného, možno prečítať za podmienok § 263 ods. 3 Tr. por.

Ak sa však svedok, ktorý bol pôvodne spoluobvineným, materiálne zúčastnil na trestnom čine obvineného, proti ktorému vypovedá, resp. má vypovedať, má vždy právo odmietnuť výpoveď podľa § 130 ods. 2 Tr. por. - a to aj vtedy, keď sa trestné stíhanie proti nemu už právoplatne skončilo. Ak svedok toto právo použije, jeho skoršiu výpoveď nemožno so zreteľom na dikciu § 263 ods. 3 písm. c) Tr. por. prečítať (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 2Tz/5/2006).

Z písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa a ani z obsahu zápisnice o hlavnom pojednávaní z 22.2.2018 nie je zistiteľný dôvod, pre ktorý okresný súd vypočúval H. F. po uznesení v zmysle § 257 ods. 7 Tr. por. ako obžalovaného vo vzťahu ku skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba,

keď z kontextu skutkovej vety obžaloby možno (s výhradami uvedenými v bode 1/ tohto odôvodnenia) ustáliť, že obžalovaný H. F. sa mal materiálne zúčastniť na trestnom čine obžalovaného G. F..

Ak má byť teda vina obžalovaného G. F. založená na výpovedi právoplatne odsúdeného H. F., ako na jedinom dôkaze, musí byť tento dôkaz primárne vykonaný zákonom predpísaným spôsobom vrátane poučenia vypovedajúcej osoby zodpovedajúcemu jej procesnému postaveniu a táto výpoveď musí byť jasná, logická, zrozumiteľná, presvedčivá, vierohodná a zároveň nesmie byť inými dôkazmi vrátane výpovede spoluobžalovaného (D. F.) spochybiteľná, či dokonca vyvrátená.

3. Pri hodnotení výpovedí obžalovaných H. F. a G. F. treba hodnotiť všetky okolnosti, pričom za nie nepodstatnú považuje odvolací súd odvoláciu námietku obžalovaného D. F., podľa ktorej súd svoje rozhodnutie založil na vierohodnosti výpovede osoby, ktorá bola v minulosti 5-krát súdne trestaná, a naopak výpoveď bezúhonnej osoby (obžalovaný D. F.) je vyhodnotená ako nepravdivá.

Pri hodnotení vierohodnosti výpovede obžalovaného M. F. nemožno opomenúť jeden z pomerne významných momentov, ktorý akcentuje vo svojom vyjadrení k odvolaniu obžalovaného D. F. prokurátor. Obžalovaný M. F. totiž sústavne popiera existenciu akéhokoľvek dlžníckeho vzťahu voči obžalovanému G. F., napriek tomu prokurátor vo vyjadrení k odvolaniu tvrdí, že „jeho (rozumej obžalovaný M. F. - pozn. krajského súdu) verzia skutočností má logický základ v okolnostiach prípadu, a to najmä v jeho majetkových pomeroch, ako aj v jeho dlžníckom vzťahu voči spoluobžalovanému G. F.“.

Ak teda obžalovaný H. F. popiera svoj dlh voči spoluobžalovanému G. F., existenciu jeho dlžníckeho vzťahu možno odvodiť len z výpovede obžalovaného D. F.. Ak má teda byť výpoveď obžalovaného M. F. vierohodná, musí byť vierohodná v celom rozsahu a nemožno skutkové okolnosti založiť čiastočne na výpovedi obžalovaného M. F. (v otázke aktivít obžalovaného D. F. pri zabezpečovaní podkladov pre poskytnutie úveru) a čiastočne na výpovedi obžalovaného D. F. (v otázke existencie dlhu obžalovaného M. F.). Zdá sa byť krajskému súdu logické tvrdenie obžalovaného M. F., podľa ktorého ak by niekomu dlhoval sumu 2.000,-Eur, tak si nebude brať úver vo výške 20.000,-Eur (č.l. 189 súdneho spisu).

4. Krajský súd sa nestotožňuje s hodnotením výpovede svedka J. G. ako výpovede dôležitej pre zistenie skutkového stavu a závery o trestnoprávnej zodpovednosti obžalovaného D. F.. Svedok J. G. vypovedá o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedel sprostredkovane, bez špecifikácie konkrétnych osôb, od ktorých mal získať konkrétne údaje týkajúce sa úveru, o ktorý sa uchádzal obžalovaný H. F. v príslušnom peňažnom ústave.

5. Krajský súd považuje za potrebné venovať pozornosť aj listinným dôkazom, ktoré majú vzťah k prejednávanej veci. Listinné dôkazy na č.l. 48-60 súdneho spisu sú kópie zmluvy o splátkovom úvere z 27.8.2015, obsah ktorej nie je medzi stranami konania sporný, a kópiami žiadosti o úver z 27.8.2015, keď ide o dve žiadosti o úver v podstate s úplne rovnakým obsahom, z ktorých jedna mala byť vytlačená 27.8.2015 o 9.43 h. a druhá 27.8.2015 o 9.44 h. Dôvod existencie týchto dvoch žiadostí o úver zo spisu nevyplýva.

Na č.l. 22 sa nachádza originál potvrdenia o príjme zo závislej činnosti, na ktorom nie je pečiatka a podpis zamestnávateľa, pričom na č.l. 61 sa nachádza kópia „kópie“ potvrdenia o príjme zo závislej činnosti s úplne rovnakým obsahom, ako je založený listinný dôkaz na č.l. 22 s tým, že v časti pečiatka a podpis zamestnávateľa je už pečiatka spoločnosti BACHL, spol. s.r.o. s nečitateľným podpisom. Dôvod existencie dvoch takto rozdielnych listinných dôkazov, ktoré majú potvrdzovať jednu skutočnosť, nie je zistiteľný zo spisu a nie je vysvetlený ani v písomných dôvodoch rozsudku súdu prvého stupňa.

Na č.l. 91-96 spisu je založený úplný výpis z obchodného registra vedeného Krajským súdom v Brne, z ktorého vyplýva, že v rozhodnom čase bol konateľom spoločnosti BACHL, spol. s.r.o. aj Ing. Jiří Kudlička, ktorého meno sa vyskytuje na listinných dôkazoch na č.l. 22, 61 a pracovnej zmluve na č.l. 67-71.

Z vyšetrovacieho spisu vyplýva, že Ing. J. Kudlička nebol vypočutý v rámci prípravného konania k okolnostiam súvisiacim s pravosťou jeho podpisu na pracovnej zmluve z 1.3.2014. Pri absencii znalosti pomerov spoločnosti BACHL, spol. s.r.o. nemožno pravosť pracovnej zmluvy z 1.3.2014 (č.l. 67-71 spisu) ustáliť len z oznámenia „mzdovej účtenní“ z 20.3.2017, kópia ktorého je založená na č.l. 97 spisu. Nie je vôbec zrejmé, či pracovník označenej spoločnosti v pracovnom zaradení „mzdová účtenní“ je vôbec

spôsobilý podávať informácie o personálnych okolnostiach spoločnosti. K pracovnej zmluve z 1.3.2014 krajský súd už len dodáva, že ani z výpovede obžalovaného M. F. nevyplýva, či túto zmluvu sám osobne podpísal alebo jeho podpis na tejto zmluve nie je pravý.

Na č.l. 62-64 sa nachádzajú kópie kópií listinných dôkazov, a to výpisov z účtu H. za obdobie od 1.6.2015 do 30.6.2015 a od 1.7.2015 do 31.7.2015. Podľa týchto listinných dôkazov má v označenom peňažnom ústave existovať účet s názvom: H. F., H. - R. XXX/XX, XXX XX V., Slovenská republika, pričom zo spisu je nezistiteľné pre absenciu vyjadrenia označeného peňažného ústavu, či takýto účet skutočne v označenom období existoval a prebehli na tomto účte transakcie, ktoré sú uvedené na označených listinných dôkazoch.

Krajský súd uzatvára, že v prípade existencie dvoch protichodných výpovedí obžalovaných H. F. a G. F. mali byť aj z iniciatívy orgánov činných v prípravnom konaní vykonané všetky dostupné dôkazy preukazujúce, že obžalovaným M. F. predložené doklady, pritom ako sa uchádzal o úver, sú falošné a potom logicky hľadať spojitosť a preukázať spojitosť medzi falošnými dokladmi a obžalovaným D. F..

6. Výrok o škode v rozsudku súdu prvého stupňa tak vo vzťahu k obžalovanému H. F., ako i vo vzťahu k obžalovanému G. F. je nepreskúmateľný, pretože odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku súdu prvého stupňa k tomuto výroku je v podstate len prevzatím samotného výroku rozhodnutia súdu prvého stupňa o uplatnenom nároku na náhradu škody. Aj z odôvodnenia výroku o náhrade škody musí byť zrejmé, na podklade akého skutkového stavu a aplikácii akých mimotrestných právnych noriem bolo rozhodnuté o uplatnenom nároku na náhradu škody. Zo samotnej skutkovej vety výroku rozsudku súdu prvého stupňa vyplýva, že škodu vo výške 20.000,-Eur mal spôsobiť svojim konaním obžalovaný H. F., pričom k náhrade škody vo výške 25.413,41 Eur boli zaviazaní obidvaja obžalovaní (H. F. a G. F.) spoločne a nerozdielne. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa nie je zistiteľné, z akého dôvodu zviazal obžalovaných spoločne a nerozdielne k povinnosti nahradíť spôsobenú škodu, a to vo výške 25.413,41 Eur, keď zo skutkovej vety výroku rozsudku súdu prvého stupňa (ale i z obžaloby) vyplýva, že škodu mal spôsobiť obžalovaný H. F. vo výške 20.000,-Eur. Na absencii akéhokoľvek odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa o uplatnených nárokoch na náhradu škody nič nemení ani existencia „vyčíslenia pohľadávky“, ktoré vyčíslenie je ako listinný dôkaz založený na č.l. 178 spisu. Nezodpovedá skutočnosti tvrdenie súdu prvého stupňa, podľa ktorého poškodený si škodu riadne a včas uplatnil, pretože z obsahu vyšetrovacieho i súdneho spisu vyplýva, že poškodenou stranou v trestnom konaní je Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava, za ktorú uplatňovala náhradu škody fyzická osoba (JUDr. Y. Y.) bez akéhokoľvek splnomocnenia alebo poverenia poškodenej strany. Poverenie pre JUDr. Y. Y. z 28.11.2014 bolo predložené až na výzvu krajského súdu na verejnom zasadnutí konanom 10.7.2018.

Pri existencii právoplatného rozhodnutia o vine obžalovaného H. F. musí súd prvého stupňa pri rozhodovaní o uplatnených nárokoch poškodenej strany ustáliť, či poškodená má nárok na náhradu škody podľa obsahu úverovej zmluvy, a teda vychádzať zo záveru, že úverová zmluva je platná alebo pri inom závere rozhodnúť o nárokoch poškodenej aplikáciou mimotrestných hmotnoprávnych predpisov.

Za existujúcej dôkaznej situácie potom odvolaciemu súdu nezostalo nič iné, len procesným postupom podľa § 321 ods. 1 písm. c), f) Tr. por. zrušiť rozsudok Okresného súdu Námestovo sp.zn. 6T/105/2017 z 22.2.2018 v celosti u obvineného G. F. a za aplikácie procesného ustanovenia § 324 Tr. por. z dôvodov § 321 ods. 1 písm. f) Tr. por. zrušiť aj rozsudok Okresného súdu Námestovo sp.zn. 6T/105/2017 z 22.2.2018 vo výroku o náhrade škody v časti týkajúcej sa obžalovaného H. F., a to i napriek tomu, že tento proti výroku o náhrade škody odvolanie nepodal. Postupom podľa § 322 ods. 1 Tr. por. odvolací súd vrátil vec okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Úlohou súdu prvého stupňa bude ustáliť skutkový stav, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, pretože len takto ustálený skutkový stav môže byť podkladom pre zákonné a spravodlivé rozhodnutie súdu. Ďalší postup súdu prvého stupňa je naznačený v dôvodoch tohto rozhodnutia pod bodmi 1/ až 6/.

Na tomto mieste krajský súd pripomína ust. § 327 ods. 2 Tr. por., v ktorom je zakotvená zásada zákazu zmeny k horšiemu, pretože v predmetnej veci podal odvolanie len obžalovaný D. F., pričom táto zásada sa vzťahuje nielen na trest, právnu kvalifikáciu konania páchatel'a, ale aj na skutkové okolnosti veci a výsledok adhézneho konania.

Podľa § 327 ods. 1 Tr. por. súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd a je povinný vykonať úkony a dôkazy, ktorých vykonanie odvolací súd nariadil.

Právnym názorom treba rozumieť názor odvolacieho súdu vyslovený v otázke procesného aj hmotného práva.

V rámci nového prejednanía veci a rozhodnutia o obžalobe prokurátora bude povinnosťou súdu prvého stupňa v prípade, ak stranami konaniami nebudú navrhnuté nové dôkazy, a teda nebudú zistené nové skutkové okolnosti potvrdzujúce alebo vyvracajúce obhajobu obžalovaného, presvedčivo odôvodniť svoj záver o vine obžalovaného bez toho, aby zostali akékoľvek pochybnosti o zistenom skutkovom stave, a presvedčivo odôvodniť spôsob, akým sa vyrovnal s obhajobou obžalovaného.

V súvislosti s dôvodmi zrušenia odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vo výroku o vine odvolací súd pripomína, že v zmysle ustanovenia § 1 a § 2 ods. 18 Tr. por. je trestný proces upravený ako kontradiktórne konanie dvoch protistrán - prokurátora (eventuálne poškodeného) na jednej strane a obvineného a jeho obhajcu (eventuálne zúčastnenej osoby) na druhej strane. Preto nie súd, ale strany trestného konania pred nezávislým súdom predkladajú a vykonávajú dôkazy, ktoré obvineného usvedčujú alebo oslobodzujú. Úlohou súdu, ako nestranného rozhodovacieho orgánu, je posúdenie týchto dôkazov a rozhodnúť spor medzi prokurátorom, ktorý zastupuje štát (§ 2 ods. 5, veta prvá Tr. por.), a obvineným. Pri tomto rozhodovaní musí súd zachovať nestrannosť a nesmie iniciatívne napomáhať jednej alebo druhej strane. Ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu nielen zásady rovnosti strán v konaní pred súdom (§ 2 ods. 14 Tr. por.), ale aj zásady spravodlivého procesu (§ 2 ods. 10 Tr. por.). Nie je prípustné, aby strany konania prenášali svoje povinnosti na súd a očakávali, že súd vyrieši svojím dokazovaním základné predpoklady rozhodujúce pre posúdenie trestnej zodpovednosti obvineného.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.